

36 FESTIVAL

TORROELLA DE MONTGRÍ

DEL 30 DE JULIOL AL 19 D'AGOST 2016

WWW.FESTIVALDETORROELLA.CAT

Dimecres, 3 d'agost de 2016

22.00 h - Auditori Espai Ter

FOLLET

Drama líric d'Enric Granados amb llibre d'Apel·les Mestres

Concert en commemoració del Centenari de la mort d'Enric Granados.

Amb el Suport de:

 Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

AC/E
ACCIÓN CULTURAL
ESPAÑOLA

 JOVENTUTS MUSICALS
DE TORROELLA DE MONTGRÍ

FOLLET

Drama líric d'Enric Granados amb llibre d'Apel·les Mestres

En versió concert

Acte I

Escena primera

- «Mengem, beguem, cantem, ballem!» (Cor del poble)
- «Què en voldràs, d'una ballada?» (Cançó d'Arnau amb poble)

Escena segona

- «Salut vos dó Déu, oh fills de la gleva» (Follet, Arnau i poble)

Escena tercera

- «Nadala i vós, senyor, veniu a rebre l'homatge» (Comte Guillem)
- «Accepteu senyora els humils presents» (Cor del poble)
- «Senyora, jo voldria donar-te» (Follet i Nadala)
- «Mon niu és un palau» (Balada de Follet)
- «Pregunteu-me si és hermosa» (Cançó de Follet)
- «I bé, Nadala, anem» (Comte Martí, Nadala, Follet, Comte Guillem i poble)
- «Visca el senyor de nostres vides!» (Cor del poble)

Acte II

Preludi (Nocturn)

Escena primera

- «Jo et tinc de veure de lluny» (Soliloqui de Follet)

Escena segona

- «Follet! On ets Follet?» (Recitatiu de Follet i Nadala)
- «El bon Déu va dir al so» (Duo de Follet i Nadala)
- «Per què m'estimes tant?» (Recitatiu de Follet i Nadala)
- «Voldria que la nit sigués eterna» (Duo de Follet i Nadala)

PAUSA

Acte III

Preludi

Escena primera

- «Poder veure-la i sentir-la» (Recitatiu de Follet)
- «Vosaltres, roures vells» (Cançó de Follet)
- «La tuntum patantum» (Cançó d'Arnau)

Escena segona

- «Molt santa nit, Follet» (Recitatiu d'Arnau i Follet)
- «Per què tant de misteri?» (Cançó d'Arnau i Follet)
- «I dius que és una dama?» (Recitatiu d'Arnau i Follet, i cor de noies al final)

INTÈRPRETS

Follet: Albert Casals, tenor | **Nadala:** Erika Escribà, soprano | **Arnau:** Àlex Sanmartí, baríton | **Comte Guillem / Comte Martí:** Carles Daza, baríton | **Dames, cavallers, patges, homes i dones del poble:** Cor de Cambra de l'Auditori Enric Granados (Xavier Puig, director)

Orquestra de Cadaqués

Jaime Martín, director

La «cara oculta» d'Enric Granados

Si tots coneixem i admirem prou les creacions arquitectòniques i plàstiques del nostre Modernisme, cal dir que els seus equivalents musicals resten sovint ignorats i silenciats, tot i que entre els seus autors hi ha noms molt reconeguts per vessants molt diferents de la seva producció. Un segle després de l'estrena de l'òpera *Follet* al Teatre del Liceu, la recuperació de la «cara oculta» d'Enric Granados –la d'un compositor implicat a fons en el regeneracionisme modernista català– esdevé una tasca obligada que ja no es pot ajornar més. El desconeixement del teatre líric modernista és una mancança inexcusable que –avui més que mai– tenim el deure i l'oportunitat de compensar, ni que sigui com ara, a fi de complementar la visió incompleta o esbiaixada que encara tenim d'un dels compositors catalans més coneguts universalment.

El moviment modernista va tenir en el teatre líric la manifestació més coherent i emblemàtica com a espectacle públic, ja des del Teatre Íntim d'Adrià Gual, que pretenia crear un teatre autòcton tot empeltant la tradició folklòrica amb les tendències més avantguardistes (Ibsen, Maeterlinck, D'Annunzio...). Secundat per artistes i intel·lectuals com Francesc Soler i Rovirosa, Josep Maria Sert, Ignasi Iglésias o Joaquim Pena, i imbuït del concepte wagnerià de l'«obra d'art total», experiments del «Teatre de la Natura» als jardins del Laberint d'Horta a Barcelona i als boscos vallesans de La Garriga maldaven per crear una proposta dramàtica catalana de qualitat però atractiva per al públic, i que pogués contrapesar la moda abassegadora del «genero chico», la sarsuela «populachera y castiza» d'ambientació i estètica madrilenya o andalusista que es trobava llavors en el seu moment més fort.

La iniciativa d'Adrià Gual va ser recollida pels modernistes d'Els Quatre Gats, on artistes com Isidre Nonell, Ramon Casas o Maurice Utrillo coincidien amb músics com Granados, Isaac Albéniz, Lluís Millet, Miquel Llobet o Joaquim Malats, i sobre tot amb el pioner Enric Morera, que l'any 1896 ja havia estrenat *La fada* a les Festes Modernistes de Sitges, el feu de l'inefable Santiago Rusiñol. Les temporades del Teatre Líric Català de 1901, com després les dels Espectacles i Audicions Graner (1905-1908), a més de Morera com a compositor habitual, varen tenir en el camp literari un altre personatge polifacètic com era el poeta, dibuixant i músic Apel·les Mestres.

Mestres va escriure el llibret de *Follet* l'estiu de 1901, en un temps molt breu i a sol·licitud de Granados. D'una llegenda tradicional bretona en va fer un drama líric en tres actes que desenvolupava una temàtica ja esbossada per tots dos a la comèdia lírica *Picarol*, i és que el personatge de *Follet* personifica una constant de l'ideari modernista: l'artista, que és més digne que els rics i poderosos que l'envolten. Tanmateix, si *Picarol* vivia en el mateix castell que la seva amada ideal, a qui no gosava confessar la seva passió, *Follet* ja és un *outsider* que viu sol dalt la muntanya i que sí que aspira obertament a l'amor de Nadala, qui acaba d'alguna manera corresponent-li. Malauradament, la prepotència de l'aristocràcia i la manca d'ideals i de poesia del poble de la «terra baixa» –representat per Arnau– fan que aquest amor idealitzat tampoc no s'arribi a consumir.

Granados va pensar *Follet*, diferentment de *Picarol*, com a òpera totalment cantada, amb tot de números musicals força enllaçats. Com diu el musicòleg britànic Mark Larrad –l'únic que fins ara ha dedicat un estudi seriós i extens a aquest vessant de Granados–, hi trobem cinc motius conductors: el tema tradicional representatiu del poble (que no és altre que el conegut «toc de castells»), el del Reconeixement, el de Nadala, el de l'Amor i el de la Partença o del Destí.

En el primer acte, a l'esplanada davant del castell, el poble celebra el proper casament de Nadala, la filla del senyor feudal, i en plena festa camperola, *Follet*, que és el bard o poeta de la contrada, entra en conflicte amb l'arrogància del nuvi i dels altres nobles assistents. L'acte segon s'esdevé al vespre, quan una Nadala encisada puja a trobar *Follet* dalt la muntanya on viu, i on es confessen el seu amor impossible però etern. Al tercer acte, introduït per un gran preludi orquestral que descriu la tempesta premonitòria, *Follet*, tot sol, es recrea en el secret sagrat del seu amor cortès. Però arriba Arnau, un camperol mofeta i sorneguer que, després d'esbrinar-lo, vol esbombar-lo per tot arreu; però abans que això pugui passar, *Follet* se li abraona i tots dos s'estimben al fons de l'abisme.

Des de la seva creació el cor fou dirigit pel mestre Manuel Valdivieso, assistit per Antoni Pujol. També l'han dirigit Ernest Martínez-Izquierdo, Jordi Casas, Mireia Barrera, Edmon Colomer, Jordi Mora, Salvador Mas, Franz-Paul Decker i Heribert Breuer. A partir de la temporada 2002-2003, n'és el director Xavier Puig Ortiz.

El Cor de Cambra de l'Auditori Enric Granados debuta al Festival de Torroella de Montgrí.

ALBERT CASALS, tenor (Follet)

Nascut a Barcelona, comença els seus estudis musicals a l'Escolania de Montserrat. Posteriorment, i compaginant-los amb els d'enginyeria tècnica de telecomunicacions, inicia estudis de cant amb Xavier Torra i Joaquim Proubasta, i més tard amb Mariella Devia, Viorica Cortez, Carlos Chausson i Dalmau González.

Comença la seva etapa professional al Cor de Cambra del Palau de la Música. Com a solista, ha actuat al Teatro Real de Madrid, Teatre del Liceu, Auditori de Barcelona, Palau de la Música Catalana, Auditorio Nacional de Madrid, Teatro Campoamor de Oviedo, Teatro Arriaga de Bilbao, Auditorio de Zaragoza, Teatre La Faràndula de Sabadell i Teatro Verdi de Trieste, entre d'altres.

Va fer el seu debut operístic amb els Amics de l'Òpera de Sabadell amb *Il Pirata de Bellini*. Amb ells ha cantat *Il Barbiere di Siviglia*, *Elisir d'Amore*, *Così fan Tutte* i *Roméo et Juliette*. Al Liceu ha cantat *El retablo de Maese Pedro*, *I Pagliacci*, *Il turco in Italia*, *La llegenda de la ciutat invisible de Kitej* i *Il Prigionero*.

Albert Casals debuta al Festival de Torroella de Montgrí.

ERIKA ESCRIBÁ, soprano (Nadala)

Nascuda a València, realitzà els seus estudis al Conservatori Superior de la seva ciutat amb Gloria Fabuel. Perfecciona la seva formació a Barcelona, Dinamarca, Itàlia, França i Canadà, realitzant cursos amb Ernesto Palacio, Ileana Cotrubas, Rosemarie Landry, Ana María Sánchez i Anna Vandí i és seleccionada per l'Accademia Santa Cecilia di Roma sota el mestratge de Renata Scotto. Obté una beca de l'Académie Musicale de Villecroze, rep classes de Dalton Balwin i Lorraine Nubar. Ha realitzat un màster d'òpera sota la direcció de Christophe Rousset.

Realitza el seu debut operístic a Catalunya amb *Manon* de Massenet a la temporada d'Amics de l'Òpera de Sabadell. És seleccionada per Òpera-Estudio 2009 per a interpretar Norina de *Don Pasquale* al Teatro Real de Madrid.

Ha cantat al Teatro Real de Madrid, Auditorio Nacional de Madrid, Palau de les Arts Reina Sofia i Palau de la Música de València, la Chapelle Royale de Versailles, Wigmore Hall de Londres, L'Opéra de Lyon i L'Opéra Royal de Versailles.

Erika Escribá debuta al Festival de Torroella de Montgrí.

ALEX SANMARTÍ, baríton (Arnau)

Nascut a Barcelona, estudia amb Montserrat Pueyo i Maty Pinkas. Obté un premi al VII Concurso Nacional de Canto Eugenio Marco, des de llavors forma part de l'Escola d'Òpera de Sabadell on va debutar amb *Così fan tutte* el 1998 i ha participat en diverses temporades a *Il barbiere di Siviglia*, *Maria Stuarda*, *Lucia di Lammermoor*, *Manon* i *Roméo et Juliette*.

Ha cantat *La fille du régiment* al Teatre Principal de Barcelona, *L'elisir d'amore* al Teatre Principal de Maó i *Medea*, de Pacini, al Teatro Antico de Taormina (Sicília). El 2004 i 2006 fou membre de la companyia del Stadttheater de Friburg (Alemanya), on va cantar *Così fan tutte*, *Lucia di Lammermoor*, *Aida*, *La petite Guineu astuta*, *Les contes d'Hoffmann*, *Le nozze di Figaro*, *Lady Macbeth de Mtsensk* i *La Bohème*, entre d'altres. Ha cantat al Teatre del Liceu, Teatro de la Zarzuela, Òpera de Bilbao i Festival de Peralada, entre d'altres.

Alex Sanmartí debuta al Festival de Torroella de Montgrí.

CARLOS DAZA, baríton (Comte Guilem / Comte Martí)

Nascut a Barcelona, realitza la carrera universitària de Veterinària a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i cursa estudis de cant al Conservatori Superior de Música del Liceu amb els professors Eduard Giménez i Maria Soler. El 2004 participa a *La Petite Flauta Màgica* al Liceu de Barcelona. L'any següent, debuta en el paper de Conte di Almaviva de *Le Nozze di Figaro* de Mozart dins del cicle Òpera a Catalunya, després de guanyar el concurs de l'Escola d'Òpera de Sabadell. Durant successives temporades ha participat a *I Pagliacci*, *La Bohème*, *La Traviata* i *Così fan tutte*, entre d'altres.

Debuta a l'escenari del Liceu la temporada 2006-2007 amb *Manon* de Massenet a les ordres de Víctor Pablo Pérez i David McVicar. Des d'aleshores ha cantat al Teatro Campoamor d'Oviedo, Òpera de Bilbao, Teatro Villamarta de Jerez, Teatre Principal de Maó i Teatre Principal de Palma de Mallorca, entre d'altres.

Ha treballat a les ordres de directors com Víctor Pablo Pérez, Yves Abel, Michele Mariotti, Pablo Mielgo, Pedro Halffter, Álvaro Albiach o Daniel Gil de Tejada.

Carlos Daza debuta al Festival de Torroella de Montgrí.

JAIME MARTÍN, director d'orquestra

Després d'una intensa carrera com a solista de flauta, Jaime Martín va accedir al món de la direcció orquestral de la mà de Sir Neville Marriner, qui el va presentar en una gira conjunta per Espanya amb l'Orquestra de Cadaqués. Des d'aleshores ha dirigit les orquestres Manchester Camerata, Sinfónica de Tenerife, Irish Chamber Orchestra, Sinfónica de Castilla y León, Sinfónica del Vallès i Sinfónica de Galicia, entre d'altres. En els propers mesos té previst dirigir l'Academy of St Martin in the Fields, l'Orchestre Philharmonique de Radio France, l'Orquestra de Cadaqués, l'Orchestre National de Lyon, l'Orchestre National du Capitole de Toulouse i els London Mozart Players, i tindrà lloc el seu debut operístic amb *Il barbiere di Siviglia* amb l'English National Opera.

A més de la *Tercera Simfonia* de Beethoven i la *Sinfonietta* d'Ernesto Halffter amb l'Orquestra de Cadaqués, ha enregistrat, també per al segell Tritó, dos CD amb l'Orquestra Sinfónica de Barcelona i Nacional de Catalunya, amb obres dels compositors Agustí Charles i Isaac Albéniz.

Nascut a Santander, Jaime Martín estudià al Conservatori de Madrid i més tard a la Haia (Holanda). Ha estat flauta solista de la Royal Philharmonic Orchestra, de l'Academy of St Martin in the Fields, de la Chamber Orchestra of Europe i de l'orquestra de l'English National Opera. En l'actualitat és flauta solista de la London Philharmonic Orchestra i professor del Royal College of Music de Londres.

Com a solista ha actuat amb nombroses orquestres. Per al segell Tritó, ha enregistrat els concerts per a flauta i orquestra de Mozart amb l'Orquestra de Cadaqués sota la direcció de Marriner, i la *Sinfonietta-concerto* de Xavier Montsalvatge amb Gianandrea Noseda. També ha enregistrat els concerts de Bach per a flauta, violí i piano amb Murray Perahia i l'Academy of St Martin in the Fields per a Sony, i els quartets de Mozart per a flauta i cordes per a EMI.

Des de l'octubre de 2010 és el director titular de l'Orquestra de Cadaqués.

Jaime Martín debuta al Festival de Torroella de Montgrí.

XAVIER PUIG i ORTIZ, director de cor

Nascut el 1973 a Cervera (Lleida), on comença els seus estudis musicals i els amplia posteriorment al Conservatori Professional de Badalona. Paral·lelament s'inicia en la direcció coral amb Josep Prats, Johan Duijck, Laszlo Heltay, Jordi Casas i Pierre Cao, i posteriorment s'introdueix en la direcció orquestral amb Salvador Mas al Conservatori Superior de Barcelona i als Wiener Meisterkurs. El 1999 cursa durant tres anys estudis de direcció a la Universitat für Musik und Darstellende Kunst amb Leopold Hager.

Entre el 2002 i el 2004 va ser director assistent de la Joven Orquesta Nacional de España i de 2003 a 2005, director assistent de l'Orquestra Sinfónica de Barcelona i Nacional de Catalunya.

És director titular del Cor de Cambra de l'Auditori Enric Granados de Lleida i de la Coral Ginesta de Cervera, i ha estat director artístic del Festival de Pasqua de Cervera, que fundà el 2011. És professor d'orquestra i direcció a l'Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC).

Xavier Puig debuta al Festival de Torroella de Montgrí.

ORQUESTRA DE CADAQUÉS

L'Orquestra de Cadaqués va formar-se l'any 1988 a partir d'un grup de joves músics espanyols i d'altres països d'Europa que tenien uns objectius clars: treballar amb els compositors contemporanis vius, recuperar un llegat de música espanyola injustament oblidat i impulsar la carrera de solistes, compositors i directors emergents. Directors com Sir Neville Marriner, Gennady Rozhdestvensky o Philippe Entremont van apadrinar el projecte i van esdevenir convidats principals, com també ho van fer Alicia de Larrocha, Victòria dels Àngels, Teresa Berganza, Paco de Lucía o Ainhoa Arteta, entre d'altres.

L'any 1992 l'orquestra va impulsar el Concurs Internacional de Direcció, un certamen biennal. Pablo González, Gianandrea Noseda, Vasily Petrenko o Michal Nesterowicz han estat alguns dels directors guanyadors del concurs, que avui ocupen un lloc destacat en orquestres de renom. Noseda, guanyador l'any 1994, va ser des de 1998 el director titular i principal de l'Orquestra de Cadaqués, i Jaime Martín, un dels fundadors de l'orquestra i primer flauta durant més de vint anys, ocupa ara el càrrec des de 2010.

L'Orquestra de Cadaqués debuta al Festival de Torroella de Montgrí.

COR DE CAMBRA DE L'AUDITORI ENRIC GRANADOS

Creat a l'octubre de 1997, el Cor de Cambra de l'Auditori Enric Granados ha interpretat entre d'altres la *Simfonia núm. 8* de Mahler, *Lobgesang* de Mendelssohn, *Simfonia núm. 9* de Beethoven i *Passió segons sant Mateu* de Bach. El 2007 participà al cicle Corals a l'Auditori de Barcelona i al Festival (A)phònica de Banyoles i estrenà el *Cant de les estrelles* d'Enric Granados. El 2008 interpretà a Berlín la *Gran Missa en Do menor* de Mozart al Konzerthaus.

Ha ofert concerts en solitari i amb formacions com Lieder Càmera, Cor Sant Esteve de Vila-seca, Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana, Orfeó Català, Coral Càrmina, Cor Madrigal i Cor de la Berliner Bach Akademie.

FOLLET

DRAMA LÍRIC EN TRES ACTES,

Apel·les Mestres

Posat en música per
Enric Granados

ACTE PRIMER

*L'esplanada del castell del comte Guillem.
A la dreta, pany de muralla amb gran portalada.
Paisatge al fons, fins a perdre's de vista.*

ESCENA I

*Arnau i homes i dones del poble escampats per l'escena en grups pintorescos.
Els uns, asseguts per terra, mengen i beuen, servits per patges del castell;
altres canten i ballen al so de cornamuses, gralles i tamborins.*

Cor: Mengem, beguem, cantem, ballem!
ja que el senyor que ho paga ho mana;
mengem, beguem, cantem, ballem!
ja que el senyor vol que gocem.

Doncs que passem la vida
com un ramat de bens,
amb les orelles baixes
i el formigor a la pell;

—Al·leluia!—

doncs que paguem amb llàgrimes,
suades i diners
la fam insaciable,
les ires del castell;

—Al·leluia!—

just és que quan s'alegra
nos alegrem amb ell.

Mengem, beguem, cantem, ballem,
ja que el senyor que ho paga ho mana;
mengem, beguem, cantem, ballem,
ja que el senyor vol que gocem.

Ball general.

Arnau: —Què en voldràs d'una ballada?
—Vinga vi! vi! vi!
—Hi ha qui diu que no t'agrada.
—Digues qui? qui? qui?
—Vols la tassa curullada?
—Cert que sí! sí! sí!

—Sens regor, què treu florida?
—No pas res! res! res!
—Sense vi, què val la vida?
—Digues, què? què? què?
—Omple el vas, noia garrida,
i alça'l ple! ple! ple!

ESCENA II

*Els mateixos i Follet amb un tosc llaüt en bandolera,
i en son feltre vermell una fulla de falguera a guisa de ploma.*

Follet: Salut vos dó Déu,
oh fills de la gleva;
salut, els fadrins,
salut, les donzelles.
Que us augmenti el cel
la boja alegria
que bull en els pits
de la companyia.

Cor (*aclamant-lo*):
Oh Follet, benvingut sigues! Vine aquí!
Déu t'envia!
Pren part, en el festí,
seu i tria!
Tasta un mos i eixuga el vi,
que ara és dia!

Follet: *Accepto de cor*
les vostres ofertes,
però, no em direu
per què es fa la festa?

Arnau: Com pot ser, Follet,
que ignoris encara
lo que sap tothom
per planes i muntanyes;
quan joves i vells
d'aquesta encontrada
festegen d'acord
el grat prometatge
del nostre joiell,
de nostra senyora, l'hermosa Nadala!
(*li entrega una copa plena*)

Cor: A la salut dels nuvis
beu, Follet!

Follet (*amb tristor*):
Begueu en hora bona...
no tinc set!
(*llença la copa sense beure*)

*Sona la trompetada i, precedits de guàrdies, surten del castell el comte Guillem,
portant a dreta sa filla Nadala, vestida de blanc, i a esquerra el comte Martí.
Els segueixen cavallers i dames. Tota la gent del poble es descobreix, menys Follet.*

ESCENA III

*Gent del poble, Follet, Arnau, Nadala, Guillem, Martí,
cavallers, dames, guàrdies i patges.*

Guillem: Nadala, i vós, senyor, veniu a rebre
l'homatge dels vassalls que són mos fills;
goceu avui veient goçar el poble
amb la sort que us somriu.

(avançant-se)

Vassalls, servos fidels que a totes hores
vides i hisendes heu donat per mi,
saludeu al promès que per ma filla
venturós he elegit.
Celebreu en bonhora el prometatge,
preludi d'aquell dia més feliç
en què siga ma filla digna esposa
de tan digne marit.

*Fadrins i noies van acostant-se per grups a Nadala
i agenollant-se-li als peus van oferint-li presents.*

Cor: Accepteu, senyora,
los humils presents
de vostres esclaves
i fidels servents:
les flors aromoses,
els pintats aucells,
els fruits saborosos,
els tendres anyells.

*Nadala pren d'entre les ofrenes
un pom de violetes, que guarda a la mà.*

Follet *(avançant amb emoció i descobrint-se)*:
Senyora, jo voldria
donar-te en semblant dia
tots els tresors que en terra ha posat Déu.
Les flors i les estrelles,
les més radiants i belles,
me semblarien pobres a prop teu.

Mes, ai, què puc donar-te
que pugafalagar-te,
si res m'ha concedit la Creació?
No tinc més en la terra
que l'aire de la serra
i el raig que em dona el sol... i una cançó.

(treient-se la fulla del barret)

Accepta aquesta fulla de falguera,
collida a matinada en la bruguera.
Guarda-la en record meu fins a la mort;
la fulla de falguera porta sort.

Nadala, que haurà estat escoltant Follet amb viu interès, pren somrient la fulla.

Nadala: Accepto de bon grat la teva ofrena.
Mes qui ets? Com te dius?

Follet: Pregunta al rossinyol, que en la verneda
canta de dia i nit,
pregunta-li el seu nom; no en té, senyora.
Jo, com bon rossinyol, tampoc ne tinc.

Nadala: Com t'anomenen, doncs?

Follet: Espurna folla
errant d'ací d'allí
com erra el foc follet en la maresma,
m'anomenen Follet.

Nadala: On tens el niu?

Follet: Mon niu és un palau que Déu va fer-me
i com un rei hi visc;
és un castell que per merlets té roques
i per fosso l'abim.
Mon niu és una cova misteriosa,
terror de grans i xics;
allí em bressa l'abisme amb son silenci
i l'àliga amb son crit.
Mon niu... és la caverna del Diable... (*el poble es persigna*)
(*somrient*) però jo mai l'hi he vist.

Nadala: Quin ofici és el teu?

Follet: No en tinc, senyora.
Estimo... canto... i visc.

Nadala: Què cantes?

Follet: L'alegria amb els que riuen,
el dolor amb el trist,
l'esperança amb els joves, l'enyorança
amb el vell fredolic...
I canto mos amors, mos goigs i penes
als que em volen sentir.

Nadala: Canta, canta, Follet! Deixa sentir-nos
el teu cant favorit.

Follet *empunya el llaüt. Les noies l'escolten fascinades.*

Follet (*canta fixos els ulls en els ulls de Nadala*):

I
Pregunteu-me si és hermosa
la que em té robat el cor,
jo us diré que sa hermosura
fa esblairar la llum del sol.
Pregunteu-me si és hermosa,
mes no em pregunteu son nom.

II

Jo us diré que sa hermosura
fa esblairar la llum del sol,
mes son nom, per anys que visca,
no el diré a ningú, son nom.
És el gran secret que guardo
ben tancat al fons del cor.

III

El seu nom, per anys que visca,
no el diré a ningú, son nom;
no el diré més que a l'hermosa,
la que em té robat el cor;
no el diré a ningú més que ella
si ma pena la commou.

IV

Quan de nit la lluna plena
banya els boscos de claror,
a la cova del Diable,
jo t'espero, boig d'amor;
vine, hermosa, a preguntar-me'l
i et descobriré el teu nom.

Nadala, *que ha escoltat la cançó amb emoció inconscient, queda pensativa.*

C. Martí: I bé, Nadala, anem. ¿Com és possible
que us interessi un punt
l'insípid xerroteig d'un vil cantaire
que em sembla bo tot just
per divertir bovers i fangadores,
i rabadans incults?

Nadala: No sé què hi ha en son cant, que m'interessa.

C. Martí: No us aplaudeixo el gust,
mes si us ha divertit... força és pagar-lo.
Té, miserable, cull!
(li tira als peus una bossa)

Follet: No he cantat per diners, que no et demano,
ni per plaure't a tu;
sinó per ella, que és digna d'escoltar-me.
(rebutja la bossa amb el peu)

C. Martí *(amb despit que dissimula)*:
És orgullós, el cuc!

Nadala *(donant-li el pom de violetes)*:
Déu t'ho pagui, Follet.

Follet *(prenent-lo amb efusió)*:
Gràcies, senyora;
quina altra paga vull?

Cor d'homes *(a part)*:
Què arrogant parla el cantaire,

als senyors d'igual a igual!
Què arrogant!

Cor de noies (*a part*):

Qui deu ser l'afortunada
que li té el cor robat?
Qui deu ser, Verge Maria?
Si fos jo!

Nadala (*a part*):

Jo no sé, bon Déu, què hi ha en sa veu dolça,
què hi ha en sa cançó;
jo no sé, bon Déu, què hi ha en sa mirada
que m'arriba al cor.
Jo no sé, bon Déu, no sé per què m'interessa
saber aqueix nom,
jo no sé per què m'ha torbat la calma,
son secret d'amor.

C. Martí: Anem, Nadala, anem; deixa el cantaire
i segueixi el festí.
Gocem avui, veient goçar el poble,
amb la sort que us somriu.

Reprenen sa passejada passant per davant del poble.

Cor general: Visca el senyor de nostres vides!
Visca el senyor de nostres béns!
Visca l'hermosa castellana
i el més hermós dels cavallers!

Follet (*al fons, des d'una altura*):

«Quan de nit la lluna plena
banya els boscos de claror,
a la Cova del Diable
jo t'espero, boig d'amor.
Vine, hermosa, a preguntar-me'l
i et descobriré el teu nom.»

Nadala (*a part*):

Jo no sé, bon Déu, no sé per què m'interessa
saber aqueix nom;
jo no sé per què m'ha torbat la calma,
jo no sé, bon Déu, perquè m'ha torbat la calma
son secret d'amor.

Cor de noies (*a part*):

Quan de nit la lluna plena
banya els boscos de claror,
si a la Cova del Diable
sens temor
m'arrisqués a preguntar-li
qui li té robat el cor...!
Ah, quin goig, Verge Maria,
si fos jo!

Cor general: Visca el senyor de nostres vides!
Visca el senyor de nostres béns!
Visca l'hermosa castellana
i el més hermós dels cavallers!

als senyors d'igual a igual!
Què atorgant!

Cor de noies (a part):

Qui deu ser l'afortunada
que hi té el cor topar?
Qui deu ser, Virge Maria?
Si fos jo!

Nahala (a part):

Jo no sé, bon Déu, que hi ha en sa veu dolça
que hi ha en sa cançó,
Jo no sé, bon Déu, que hi ha en sa mirada
que m'arriba al cor.
Jo no sé, bon Déu, no sé per què m'interessa
aquest apuix nom,
Jo no sé per què m'ha topar la calma,
son secret d'amor.

C. Maria:

Aneu, Nahala, aneu, dona el cant
i agucxi el fest!
Gocem avui, veient gaudir el poble,
amb la son que us somnia.

Cor general:

Visca el senyor de nostres vides!
Visca el senyor de nostres béns!
Visca l'hermosa castellana
i el més bell dels cavallers!

Follet (a part):

«Quan de nit la lluna plena
brava els boscos de claror,
a la Cova del Diablé
jo l'espero, beig d'amor.»

Virge, bromosa, a pregunta-me!
i et descobriré tot bonic.

Nahala (a part):

Jo no sé, bon Déu, no sé per què m'interessa
aquest apuix nom,
Jo no sé per què m'ha topar la calma,
jo no sé, bon Déu, que hi ha en sa veu dolça
que hi ha en sa cançó,
son secret d'amor.

Cor de noies (a part):

Joan de nit la lluna plena
brava els boscos de claror,
a la Cova del Diablé
sense tenir
m'interessa a pregunta-me!
qui hi té el cor el cor!
Així, doncs gaudir, Virge Maria,
si fos jo!

ACTE SEGON

*La Cova del Diable. Tanquen l'escena a la dreta alguns roures centenaris.
A l'esquerra un fantàstic espadat de roques on s'obre la boca de la cova.
Al peu d'ella el precipici. A l'horitzó la lluna plena.*

ESCENA I

En aixecar-se el teló, Follet està recolzat en una roca, perduda la mirada en l'espai.

Follet (*fantasiant*):

Jo et tinc de veure de lluny
com se veuen les estrelles,
més lluny! Com se veu el sol...!
més lluny! Com se veu la Verge!
Jo no ho tinc de saber mai,
jo tinc d'ignorar-ho sempre,
que tens llavis per besar,
que tens braços per estrènyer!

Nadala (*la veu de Nadala molt lluny*):

Follet...!

Follet...!

Follet (*fantasiant sempre*):

Bé la sento, aquesta veu;
bé la sento, la veu d'ella,
mes no és l'aire qui la du
sinó el desig que em turmenta.

Jo no dec sentir-la mai
murmurar-me a cau d'orella,
murmurar-me un mot d'amor,
murmurar-me una promesa.

Nadala (*la veu de Nadala més a prop*):

Follet...!

Follet...!

Follet (*alçant-se*):

Els remors de la nit, el vol de l'òliba,
el xiuxiueig dels arbres,
tot té la seva veu, tot parla,
i amb veu d'ella parla.

Mes ai! tot és engany, tot fantasia,
que ella no ve a parlar-me!

(*resta absort*)

ESCENA II

Follet i Nadala, *que avança amb misteri per sota els arbres.
Va coberta amb un mantell negre que la tapa de cap a peus.*

Nadala *(timidament)*:

Follet...! On ets, Follet?

Follet *(sense veure-la)*:

Veu dolça... dolça...!

Nadala *(deturant-se)*:

Follet!

Follet *(mirant-la i com no veient-la)*:

Hermós fantasma!

Nadala: Em sents i no em respons?

Follet *(extàtic)*:

Perquè t'escolto;
i temo que al parlar-te
al ressò de ma veu te desvaneixis,
oh espectre!

Nadala: No só espectre... Só Nadala.

(deixa caure el mantell i apareix vestida tota de blanc)

Follet *(no creient-la)*:

Nadala?

Nadala: No em coneixes?

Follet: No és possible!

A què hauries vingut?

Nadala: A demanar-te que em descobreixis el secret enigma
que al fons del cor guardes.

Vinc a saber un nom... un nom de dona.

Follet *(aterrat)*:

Oh, no vulgues robar-me'!

Nadala *(canta)*:

«Quan de nit la lluna plena
banya els boscos de claror,
a la Cova del Diable
jo t'espero boig d'amor.
Vine, hermosa, a preguntar-me'l
i et descobriré el teu nom.»

Follet *(panteixant)*:

No, no me'l facis dir! Per Déu, no vulgues
que el meu llavi el profani!
llegeix-lo en els meus ulls... en el respecte
que em prosterna a tes plantes.

(cau agenollat)

Nadala (*acostant-se-li*):

I si el dic jo, Follet?

Follet (*tapant-se la cara*):

Com pots saber-lo?

Nadala (*molt fluixet, a flor de llavi*):

És... Nadala?

Follet (*mirant-la fit a fit amb arrobament*):

Nadala!

Nadala (*amb dolçor infinita, aixecant-li el cap*):

Per què no goses dir-m'ho, que m'estimes?

Follet (*amb arranc*):

Perquè t'estimo massa!

Nadala es deixa caure asseguda damunt d'una roca.

(amb veneració, com si pregués)

El bon Déu va dir al Sol:

«poso al món el girasol
perquè amb ta llum l'enamoris.»

Després digué al girasol:

«viuràs adorant el Sol
per què, adorant-lo, m'adoris.»

El bon Déu va dir-te a tu:

«en el món jo hi poso algú
per qui et faig graciosa i bella.»

I ai, després va dir-me a mi:

«viuràs adorant sens fi,
viuràs d'ella i sols per ella.»

Culparàs al girasol de que enamorat del Sol

en el raig del Sol s'abrusi?

Si jo m'abruso en ta llum

i m'ubriago amb ton perfum,

seràs tu qui me n'acusi?

Nadala: Digue-m'ho baix, Follet; revela'm el misteri
que enclouen tes paraules.

Follet: (*duet amb Nadala*)

Mai esperava dir-t'ho,

com mai t'he desitjada.

Es desitja una dona! No es desitgen els àngels!

S'adoren des de lluny i es beneeixen.

Jo et beneïa, doncs, i t'adorava.

Nadala (*duet amb Follet*):

El bon Déu, el bon Déu va dir al Sol:

«poso al món el girasol
perquè amb ta llum l'enamoris.»

Després digué al girasol:

«viuràs adorant el Sol

perquè, adorant-lo, m'adoris.»

Pausa.

(Follet s'arrauleix als peus de Nadala i li agafa les mans amb passió.)

Nadala: Per què m'estimes tant?

Follet: No ho sé, Nadala.

Potser he nascut sols
per adorar-te...
I tu, per què has vingut?
Respon, Nadala!

Nadala: Perquè m'ha dit el cor
que m'esperaves...
Perquè he sentit que els teus ulls
dintre els meus ulls foguejaven,
que ton cor era mon cor,
que ton ànima és mon ànima;
que mai m'ha estimat ningú,
ningú! com m'has estimada;
que ningú m'ha d'estimar
com tu tens d'estimar-me.

Follet *(amb transport, besant-li les mans)*:

Voldria que la nit sigués eterna,
que mai més lluís l'alba,
que son curs deturessin les estrelles...
i jo sempre a tes plantes!
Sempre sentint-te i admirant-te sempre,
vivint de tes mirades,
ton perfum i ta veu...! I sempre, sempre!
eternament com ara.

*Nadala cau en braços de Follet. S'uneixen els seus llavis en un bes castament apassionat.
Mentrestant sona al lluny la campana de l'ermita senyalant la missa de l'alba.*

Nadala: Ai! És força partir. La nit ja fina;
el somni més hermós és un buf d'aire
que es desvaneix en el cel blau.

Follet: No em deixis. Oh! No em deixis, Nadala!
Per primer cop, avui, he de sentir-me sol en el buit... i tindrè por.

Nadala: Des d'ara
viuràs amb mon record. Siguis on siguis,
amb tu serà mon ànima.
I ara, al moment de separar-nos, jura'm
una sola vegada
que el gran secret d'aquesta nit divina
mai el dirà el teu llavi.

Follet: T'ho juro per Déu!
T'ho juro, Nadala!
t'ho juro per tu,
la cosa més santa,

més santa i hermosa i excelsa i sublim
que Déu ha creada!

Nadala: No ens ha sentit ningú?

Follet: Només l'abisme... i l'abisme mai parla.

Nadala: Sigues abisme fins a la tomba.

Follet: Quan tornaràs, Nadala?

Nadala (*sublimant-se*):

Tornar! Per què tornar? Saps que t'estimo,
sé que m'estimes i que el secret em guardes.

Follet i Nadala (*tots dos a un temps, abraçant-se amb deliri*):

Ditxa d'amar, tu ets la suprema ditxa!
Flama d'amor, tu ets la divina flama!

(*entra en escena tot cantant els últims versos*)

ESCENA II

Follet i Aman

Aman: Molt sana nit, Follet!

Follet: Molt sana i bona.

Que et du a tal hora i a tal lloc, Aman!

Aman: I a l'esperat, que fa un moment acabava
que havia d'engolir serps i valis,
i he pensat a la Cova del Diable
venir-me a veureja.
Sé que tu no has de tornar a mans brucades
(i que el Diable no em veï mai,
la prova que la tens: ja se a la cova,
i amb la llumeteta).

Follet: Sigues el benvingut.

Aman: Tant bona nit, que arriba a veureja.

Follet: Nau en bonhora. - Qui no aquí, ditxo!
Aquí no! Senes Aman?
No pot ser! - Si no, de aquesta prova!

Aman: I això? De quin tracte?
Que està embutxat?

ACTE TERCER

*La mateixa decoració de l'acte anterior.
Abans d'aixecar-se el teló se sent algun tro sord
i ratxades de vent com d'una tempestat que s'allunya.*

ESCENA I

Follet: *(amb adoració, davant de la roca on ha segut Nadala)*

Poder veure-la i sentir-la,
i parlar-li i respirar
l'aire mateix que respira,
i estrènyer les seves mans...
Què et queda més per donar-me?
Què més tens, felicitat?

Felicitat, i com peses
per qui sol t'ha de portar...!
Com dins del meu cor pots cabre
i el meu cor no esclatarà,
si ni el món prou fort me sembla
ni prou ample tot l'espai?

(amb expansió delirant)

I

Vosaltres, roures vells
de branques arrugades,
el meu secret d'amor
sols el diré a vosaltres.
Guardeu-me'l ben secret,
que ningú el sàpiga!

(baixant la veu)

«Estimo de tot cor,
estimo una donzella,
i ella m'estima tant
com jo l'estimo a n'ella.
Nadala del cor meu,
la flor més bella!»

II

Vosaltres rossinyols,
rossinyolets cantaires,
el meu secret d'amor
sols el diré a vosaltres.
Guardeu-me'l ben secret,
que ningú el sàpiga!

(tornant a baixar la veu)

«Estimo de tot cor,
estimo una donzella,
i ella m'estima tant
com jo l'estimo a n'ella.
Nadala del cor meu,
la flor més bella!»

*Entre la remor d'algun tro llunyà se sent
la veu d'Arnau que s'acosta cantant alegrement.*

Arnau (*dins*):

La tuntum patantum patantena,
la tuntum patantum patantan,
lo que tinc tot ho duc a l'esquena
i encara me'n sobra per dur-hi altre tant.

Jo tinc una casa
que de tot hi ha,
fora llit i taula
i escambells i bancs;
fora això i teulada,
parets i portals,
jo tinc una casa
que de tot hi ha.

La tuntum patatum patantena,
la tuntum patantum patantan,
lo que tinc tot ho duc a l'esquena
i encara me'n sobra per dur-hi altre tant.

(entra en escena tot cantant els darrers versos)

ESCENA II

Follet i Arnau

Arnau: Molt santa nit, Follet!

Follet: Molt santa i bona.

Què et du a tal hora i a tal lloc, Arnau?

Arnau: La tempestat, que fa un moment semblava
que havia d'engolir serres i valls;
i he pensat a la Cova del Diable
venir-me a soplujar.
Sé que tu m'has de rebre a mans besades,
(*rient*) i el Diable no em vol mal.
La prova aquí la tens: ja só a la cova,
i adéu la tempestat.

Follet: Sigues el benvingut.

Arnau: Seuré una estona, que arribo esbufegant.

*Arnau va a seure en la roca on ha segut Nadala;
Follet corre a deturar-lo.*

Follet: Seu en bonhora... mes no aquí, detura't!
Aquí no! Sents, Arnau?
No pot seure-hi ningú, en aquesta pedra!

Arnau: I això? De quan ençà?
Que està embruixada?

Follet: No, no està embruixada,
però és sagrada: és l'ara d'un altar.

Arnau (*rient*): Ja saps que tant cabal faig jo de bruixes
com de diables i sants.

Follet (*protegint la pedra*):
Seu si vols, mes no aquí. Jo et dic que l'home
que gosés profanar
aquesta pedra santa... el mataria!

Arnau: Prou divertit estàs!

Follet (*amb emoció continguda*):
No em pots comprendre; mes si ho sabies...

Arnau: Si no em dius lo que hi ha, com puc saber-ho?

Follet: És un secret.

Arnau: Doncs digue'l.

Follet: No pot ser, ho he jurat!

Arnau (*rient*): Doncs senyal que és mentida...

Follet (*exaltant-se*):
No és mentida!

Arnau: I m'assec.

Follet (*rebutjant-lo*):
No hi seuràs! Si ho sabies...!
Damunt d'aquesta pedra
s'ha assegut panteixant;
aquí em parlà d'amor, aquí a ses plantes
li he besades les mans.
Aquí, sobre sa espatlla,
he descantat el cap;
aquí he sentit sos braços
mon coll encadenar;
aquí m'han dit sos llavis
lo que el cel i l'abisme sols sabran.

Arnau (*arronsant-se d'espatlles*):
Que siga enhorabona. I bé, qui és ella?

Follet: No em preguntis en va.
He jurat el secret, i a ningú ho diré mai.

Arnau (*amb menyspreu*):
Alguna ventafocs!

Follet: Oh, si ho sabies...!
Però és que no ho sabràs.

Arnau: És més que ventafocs? Doncs tal vegada serà una rentaplats.

Follet: Detén la llengua, Arnau!

Arnau: Bah, una cambrera!

Follet (*exaltant-se*):

Puja més alt, més alt!

Arnau: Per què tant de misteri?
Que per ventura en faig
per dir a qui ho vol saber
que estic enamorat,
i que és mon amoreta
la Rossa de l'hostal...?

(*amb picardia*)

que larirera!
la Rossa de l'hostal...
que larirà!

Si en tinc una amoreta,
la Rossa de l'hostal,
se'n baixa tots els vespres
al fondo del barranc,
i que no és gens esquerpa
ni avara de donar...
que larirera!
ni avara de donar...
que larirà!

Follet: La dona que jo adoro
no la diries mai;
no és filla de muntanya,
que és dama principal...

Arnau (*rient amb mofa*):

Mira el baboia!

Follet (*amb força*):

Que és dama principal.

Arnau: Mira què tal!

Follet: És més que dama, un àngel
del paradís baixat;
més que àngel, una estrella
caiguda del cel blau...

Arnau: Mira el baboia!

Follet: Caiguda del cel blau.

Arnau: Mira el baboia!

Pausa. Follet queda extàtic, Arnau cavil·lós.

I dius que és una dama?

FOLLET

Drama líric d'Enric Granados amb música de J. S. Bach i Beethoven
En versió concert

La casa d'enric d'Enric Granados

El follet és un dels últims i més importants treballs de Granados, que el va començar a escriure el 1907 i el va acabar el 1911. És un drama líric en versió concert, basat en el conte de la mateixa obra de J. S. Bach i Beethoven. El drama narra la història d'un noi i d'una noia que s'encanten i s'acaben casant. El noi és un follet i la noia és una humana. El drama està escrit en català i és una obra mestra de Granados.

El drama líric és un gènere que combina la música i el text. És una forma d'expressió artística que busca emocionar i provocar reflexió. El drama líric és una obra que ha estat escrita i interpretada per molts compositors i actors. És una obra que ha estat escrita i interpretada per molts compositors i actors.

El drama líric és una obra que ha estat escrita i interpretada per molts compositors i actors. És una obra que ha estat escrita i interpretada per molts compositors i actors.

El drama líric és una obra que ha estat escrita i interpretada per molts compositors i actors. És una obra que ha estat escrita i interpretada per molts compositors i actors.

El drama líric és una obra que ha estat escrita i interpretada per molts compositors i actors. És una obra que ha estat escrita i interpretada per molts compositors i actors.

Organitza: **JOVENTUTS MUSICALS DE TORRELLA DE MONTGRI**

Mitjans oficials: **LAVANGUARDIA**, **Cat Música**, **3**

Mitjans col·laboradors: **EL PUNT AVUI+**, **TR3SC**, **TimeOut**, **enderrock**, **Grup NÚVOL**

Amb el suport: **Generalitat de Catalunya Departament de Cultura**, **in aem**

Amb el mecenatge: **AC/E**, **Diputació de Girona**, **Girona**, **Apuntament de Torredella de Montgrí**, **Club Nàutic Estarrit**, **Sabadell Fundació**, **Fundació Valvi**, **Estrella**, **AIE**, **urboser**

Amb la col·laboració: **GISELA GRAHAM FOUNDATION**, **GRISART**, **GOETHE INSTITUT**, **PANINI**, **L'ESTARIT - ELIJA MEDIAS**, **Les Illes**, **el molinó**, **Hotel Mosses II**, **L'EMPORDA**, **ONES**, **Fincasol**, **MASCOTRANS**

El Festival és membre de: **fest clàssica**

El Festival dona suport a: **Conselleria de Cultura**, **Consell d'Europa**, **ConArte INTERNACIONAL**, **daniel i nana carasso**, **Escuela Municipal de Música**